

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY 6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY
I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE			
1. Czytanie tekstów literackich. UCZEŃ:			
- rozpoznaje bohaterów czytanego utworu, - wyszukuje w tekście informacje na temat czasu i miejsca wydarzeń, - opowiada o wydarzeniach fabuły, - porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej, - wskazuje narratora, - nazywa pojęcie <i>fikcja literacka</i> - omawia, czym jest <i>baśń, legenda, bajka, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, powieść</i> - wypowiada się na temat tekstu, - omawia wrażenia czytelnicze, - określa nastrój wiersza, - rozpoznaje, co to jest <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, pytanie retoryczne, powtórzenie</i>, - identyfikuje, co to jest wers, strofa, rym, refren, - wskazuje tytuł utworu, podtytuł, motto, - definiuje, co to jest puenta i punkt kulminacyjny.	- prezentuje bohaterów utworu, - wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych, - ustala czas i miejsce akcji, - opowiada o zdarzeniach fabuły - porządkuje je i rozumie ich wzajemną zależność, - rozpoznaje w tekście fikcję literacką, - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, - podaje cechy <i>baśni, legendy, bajki, hymnu, przypowieści, mitu, opowiadania, powieści</i>, - wskazuje obrazy poetyckie, - wskazuje osobę mówiącą i adresata wiersza, - rozpoznaje w utworze: <i>epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie</i>, - rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, strofę, rym, refren, - rozpoznaje tytuł utworu, podtytuł, motto, puentę i punkt kulminacyjny.	- wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy, - wskazuje i omawia wątek główny i wątki poboczne, - nazywa wrażenia, jakie budzi w nim tekst, - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, - rozpoznaje czytany utwór jako <i>baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, powieść</i> oraz wskazuje jego cechy gatunkowe, - opisuje osobę mówiącą i adresata wiersza, - objaśnia przenośne znaczenie wiersza, - rozpoznaje i objaśnia <i>epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie</i>, - wskazuje <i>epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie</i>, - wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, strofę, rym,	- charakteryzuje bohaterów głównych i drugoplanowych, - wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera, - określa tematykę i problematykę utworu, - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, - rozpoznaje czytany utwór jako <i>baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, powieść</i>, - rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy, - określa rolę wyobraźni w odbiorze tekstu poetyckiego, - wyodrębnia obrazy poetyckie, - określa funkcję <i>epitetu, porównania, przenośni, wyrazów dźwiękonaśladowczych, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, pytania retorycznego, powtórzenia</i>, - wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, strofę, rym, refren,

		refren - rozpoznaje i objaśnia tytuł utworu, podtytuł, motto, puentę i punkt kulminacyjny.	- omawia funkcje elementów konstrukcyjnych tekstu.
2. Odbiór tekstów kultury. UCZEŃ:			
-identyfikuje tekst informacyjny, publicystyczny oraz reklamowy, - znajduje w tekście potrzebne informacje, - wskazuje w tekście poszczególne jego części: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, - identyfikuje adaptację utworu literackiego.	- rozróżnia teksty: informacyjny, publicystyczny i reklamowy, oraz wyszukuje w nich potrzebne informacje, - wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio, - dostrzega relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi, - nazywa, czym jest adaptacja utworu literackiego; - wskazuje różnice między tekstem a jego adaptacją.	- wyszukuje w tekście potrzebne informacje, - cytuje odpowiednie fragmenty tekstu: informacyjnego, publicystycznego i reklamowego, - odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych, - dostrzega relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi i potrafi je wyjaśnić, - identyfikuje swoistość tekstów kultury.	- wyszukuje w tekście potrzebne informacje, - cytuje odpowiednie fragmenty tekstu: informacyjnego, publicystycznego i reklamowego, - odróżnia fakt od opinii, - określa temat i główną myśl utworu, - identyfikuje swoistość tekstów kultury, - wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze.
II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE			
1. Gramatyka języka polskiego. UCZEŃ:			
-rozpoznaje czym są rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki, partykuły i wykrzykniki, - wskazuje odmienne i nieodmienne części mowy, - omawia, jaką rolę pełni w wypowiedzi czasownik, co to są <i>czasowniki dokonane i niedokonane i nieosobowe formy czasownika</i> , - posługuje się terminami i pojęciami: <i>przypadki, liczby, czasy, tryby i rodzaje</i>	- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki, partykuły i wykrzykniki, - wskazuje odmienne i nieodmienne części mowy, - rozpoznaje rolę czasownika w wypowiedzi, - odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych,	- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki, partykuły i wykrzykniki i określa ich funkcje w tekście, - odróżnia odmienne części mowy od nieodmiennych i wskazuje ich funkcje w tekście, - rozpoznaje rolę czasownika w wypowiedzi, - odróżnia czasowniki dokonane od	- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki, partykuły i wykrzykniki oraz określa ich funkcje w tekście, - odróżnia odmienne części mowy od nieodmiennych i wskazuje ich funkcje w tekście, - rozpoznaje rolę czasownika w wypowiedzi, - odróżnia czasowniki dokonane od

<i>gramatyczne,</i> - potrafi określić formę fleksyjną części mowy, - stopniuje przymiotniki i przysłówki, - posługuje się terminami i pojęciami: części zdania, podmiot, orzeczenie, przydawka, okolicznik, wypowiedzenie oznajmujące, pytające, rozkazujące, zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie.	- rozpoznaje nieosobowe formy czasownika, formy zakończone na –no,-to, konstrukcje z „się”, - rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego, trybu i czasu poszczególnych części mowy, - stopniuje przymiotniki i przysłówki, - nazywa części zdania, - rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń oraz rozumie ich funkcje.	niedokonanych, - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika, formy zakończone na –no,-to, konstrukcje z „się”, rozumie ich znaczenie w tekście, - rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego, trybu i czasu odpowiednich części mowy, - stopniuje przymiotniki i przysłówki, - nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach, - rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń, rozumie ich funkcje i je stosuje.	niedokonanych, - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika, formy zakończone na –no,-to, konstrukcje z „się” oraz rozumie ich znaczenie oraz funkcję w tekście, - rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego, trybu i czasu odpowiednich części mowy oraz określa ich funkcje w wypowiedzi, - stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa ich we właściwych kontekstach, - rozpoznaje części zdania i ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach, - rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń oraz rozumie ich funkcje i je stosuje, - przekształca konstrukcje składniowe.
2. Zróżnicowanie języka. UCZEŃ:			
- odróżnia język mówiony od pisanego, - identyfikuje, że sposób wypowiedziania się zależy od celu wypowiedzi, sytuacji komunikacyjnej, - nazywa, co to są antonimy, synonimy i wyrazy wieloznaczne, - umie wskazać je na przykładach.	- wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego, - dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi, - rozróżnia synonimy, antonimy i wyrazy wieloznaczne oraz rozumie ich znaczenie w tekście.	- wskazuje cechy języka mówionego i pisanego, - używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej, - rozróżnia synonimy, antonimy i wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście i stosuje je we własnych wypowiedziach.	- wskazuje cechy języka mówionego i pisanego, - używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej, - posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, - rozróżnia synonimy, antonimy i wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście i stosuje je we własnych wypowiedziach, - nazywa dosłowne i przenośne znaczenie słów w wypowiedziach.
3. Komunikacja językowa i kultura języka. UCZEŃ:			
- posługuje się pojęciami: tekst	- odróżnia tekst informacyjny od	- identyfikuje tekst informacyjny,	- identyfikuje tekst informacyjny,

informacyjny, literacki, reklamowy - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.	literackiego, reklamowego, - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, - określa sytuacje komunikacyjną.	literacki i reklamowy, - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi,	literacki, reklamowy, - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi - określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi, - definiuje, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady.
4. Ortografia i interpunkcja. UCZEŃ:			
- omawia zasady poprawnej pisowni, - podaje zasady poprawnego używania znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu.	- nazywa i stosuje zasady poprawnej pisowni, - nazywa i stosuje zasady poprawnego używania znaków interpunkcyjnych.	- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosuje reguły pisowni, poprawnie używa znaków interpunkcyjnych.	- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosuje reguły pisowni oraz poprawnie używa znaków interpunkcyjnych.
III. TWORZENIE WYPOWIEDZI			
1. Elementy retoryki. UCZEŃ:			
- bierze udział w rozmowie na zadany temat, - tworzy prostą wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy kompozycję.	- rozmawia na zadany temat, - rozróżnia argumenty, - tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy kompozycję.	- rozróżnia i wskazuje środki perswazji, - tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy kompozycję i układ graficzny.	- rozróżnia i wskazuje środki perswazji, - - dokonuje selekcji informacji, - tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy kompozycję i układ graficzny.
2. Mówienie i pisanie. UCZEŃ:			
- wskazuje, jak zredagować: dialog, opowiadanie, opis, list, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, plan, notatkę.	- redaguje dialog, opowiadanie, opis, list, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, plan, notatkę.	- tworzy spójne wypowiedzi: dialog, opowiadanie, opis, list, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, plan, notatkę.	- tworzy spójne wypowiedzi: dialog, opowiadanie, opis, list, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, plan, notatkę oraz wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.
IV. SAMOKSZTAŁCENIE. UCZEŃ:			
- korzysta z zasobów bibliotecznych, w tym słowników pod kierunkiem	- nazywa i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (także on-line).	- nazywa i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (także on-line),	- nazywa i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (także on-line),

nauczyciela, bibliotekarza.	- posługuje się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi.	- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi, - rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.	- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi, - rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji
-----------------------------	---	--	---

Ocenę CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę „bardzo dobrą”, a ponadto:

- kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury,
- pisze bezbłędnie językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi,
- redaguje twórcze, oryginalne teksty,
- interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym,
- dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych,
- komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania,
- wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe z zakresu nauki o języku,
- przestrzega zasady poprawności i etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej,
- wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi,
- dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi,

Ocenę NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

1. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych z języka polskiego dla uczniów z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi:

- wydłużenie czasu pracy podczas prac pisemnych;
- zmniejszenie liczby zadań na sprawdzianach i kartkówkach;
- stosowanie prostych i krótkich poleceń,
- kontrolowanie stopnia zrozumienia poleceń i czytanego tekstu (szczególnie podczas sprawdzianów, kartkówek i prac klasowych);
- umożliwienie odpowiedzi ustnej lub pisemnej przy sprawdzaniu wiedzy;

- nieodpytywanie na forum klasy;
- wyłączenie ocen za ortografię na czas treningu ortograficznego;
- możliwość redagowania przez ucznia (notatek, sprawdzianów, kartkówek, prac klasowych) na komputerze;
- dostosowanie miejsca pracy ucznia w klasie do jego potrzeb;
- przygotowanie dodatkowych pomocy dydaktycznych dla ucznia, np. wklejek notatek, pomocy wizualnych;
- ciągłe motywowanie, wspieranie i docenianie każdego nawet najmniejszego postępu ucznia;
- ograniczenie czytania oszernych lektur do rozdziałów istotnych ze względu na omawianą tematykę (możliwość korzystania z audiobooka, a w niektórych przypadkach z ekranizacji jako uzupełnienie samodzielnie przeczytanych rozdziałów).

2. Sposoby otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z języka polskiego

Uczeń może starać się o ocenę wyższą niż przewidywana jeżeli:

- aktywnie i systematycznie pracował na lekcji;
- przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych w terminie głównym lub dodatkowym, wyjątkiem od tej reguły jest sytuacja związana, np. z długotrwałą chorobą lub zdarzeniem losowym;
- na bieżąco poprawiał słabsze oceny (do dwóch tygodni);
- korzystał z form pomocy oferowanych przez nauczyciela;
- posiada, co najmniej połowę ocen cząstkowych wyższych niż ocena proponowana przez nauczyciela.

3. Terminarz sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia

Kl. VIA

1. Sprawdziany przeprowadzane będą po podsumowaniu następujących działów z zakresu:

- Kształcenie literackie i kulturowe: zagadnienia związane z budową utworów lirycznych i epickich i znajomością gatunków należących do tych rodzajów;

- Kształcenie językowe: ortografia i interpunkcja, fleksja, składnia, fonetyka, komunikacja językowa i kultura języka, zróżnicowanie języka.

1. Testy ze znajomości treści lektur- L. M. Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*, K. Peterson, *Most do Terabithii*, J. R.R. Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*- przeprowadzane będą przy ich omawianiu.
2. Prace klasowe przeprowadzane będą po omówieniu lektur w następujących formach: opowiadanie z dialogiem, list oficjalny, opis przedmiotu, charakterystyka postaci, zaproszenie, ogłoszenie, opowiadanie twórcze,

Pozostałe formy sprawdzania wiedzy przeprowadzane będą na bieżąco.